

כאשר חיי אדם נחשבים כקליפת השום

נראה שההפגנה האחרונה של הזלזול הישראלי בחיי אדם (כאשר האדם אינו יהודי ציוני...) הצליחה לזעזע אפילו את העוברים בשתיקה והמושכים בכתף אשר במערכת הארץ. מאמר המערכת מהיום שלאחר ההתקפה הרצחנית על משט הסיוע ההומניטארי לעזה (1.6.2010) פותח בפסקה הבאה.

כאשר צבא סדיר, חמוש ומאומן היטב יוצא למלחמה נגד "משט חופש" של ספינות אזרחיות, עמוסות באזרחים, מזון ותרופות, התוצאות ידועות מראש - ואין זה משנה כלל אם העימות השיג את יעדו ומנע מהמשט להגיע לעזה. העימות האלים, גם אם נגרם כתוצאה מתפקוד או מתכנון צבאי לקויים - יסודו במדיניות פסולה, במלחמת יוקרה, ובחוסר הבנה עמוק של משמעויותיו והשלכותיו.

אמנם ההמשך מתייחס בעיקר לנוק למדינת ישראל ואין בפסקה הנ"ל אזכור מפורש של הכשל המוסרי העמוק שבשורש מדיניות ישראל, אך יש כאן הכרה בכך שההרג הנוכחי הוא פועל יוצא של מדיניות.

לדעתי חשוב למנף את ההכרה הנ"ל, אשר נראה שיש לה אחיזה בציבור, ולהבהיר שהמדיניות המדוברת היא מדיניות של זלזול עמוק ורחב בחיי אדם (כל עוד האדם אינו משתייך לציבור היהודי-ציוני), ותוצאותיה בולטות לעין בעיקר בעשור האחרון (מאז הרג האזרחים הערביים באוקטובר 2000, דרך ההתקפה על האוכלוסייה הלבנונית ב"מלחמת לבנון השנייה" ועד למבצע "עופרת יצוקה" הידוע לשמצה). לא שלא היה זלזול בחיי אדם עוד קודם לכן - די אם נזכיר את דיר יאסין, כפר קאסם, וסברא ושתילה - אלא שבעבר הייתה תחושה שישראל מתביישת במעשיה ואילו כעת קשה לראות רמז לרגש בושה אמיתי (להבדיל מניסיונות מניפולציה יחצ"ניים). הזלזול בחיי אדם (לא יהודי) הגיע לרמה בה הוא נחוה כ"נורמאלי" ושורש הדבר הוא באבחנה השלטונית החדה בין אנשים הנאמנים לציונות ומשרתים אותה לבין אנשים שאינם שייכים לקטגוריה זאת - דמם וחייהם של האחרונים הם הפקר.

בניגוד למושגי היסוד של המדינה המודרנית, אשר רואה את עצמה כמצרף של אזרחיה ולפיכך כמכשיר בידיהם אשר מטרתו אבטחת כיבוד הזכויות הטבעיות של האדם, מהות הפאשיזם היא בהעמדת המדינה מעל לאזרחיה אשר נתפסים למעשה כנתינים שלה. הפאשיזם מזכיר את השיטה הפיאודאלית, ובשני המקרים נהנים הנתינים מפריבילגיות שמחלק השלטון לנאמניו. אכן, דברים אשר נתפסים במדינה המודרנית כזכויות בלתי מותנות, מוצגים בשיטה הפאשיסטית כפריבילגיות אשר מחולקות על פי שיקול דעתו של השלטון ובפרט על פי מידת הנאמנות לשלטון ומידת השירות של ומטרתיו.

מתוך זוויית ראייה זאת יש להבין את האפליה העמוקה של החברה הפלסטינית בישראל לא כגלוי של גזענות גרידא, אלא כתת-הקצאה של משאבים (הנתפסים כפריבילגיות) לנתינים אשר אינם נאמנים לאידיאולוגיה הציונית ואינם מקדמים את מטרותיה (שהרי עצם קיומם מעקב את מטרותיה...)

שיח הנאמנות קשור ישירות לתפיסה של "קדושת" המדינה הציונית, מטרותיה והאינטרסים שלה. כל מטרה או אינטרס של המדינה הזאת, די בו בכדי להכשיר כל שרץ, ובפרט להסכים (בשתיקה או במשיכת כתפיים) ואפילו להצדיק קורבנות אדם, ובעיקר כאשר מדובר בבני אדם שאינם נתינים נאמנים ואינם משרתים את המדינה.

מבחן הנאמנות והשירות אינו מופעל רק כנגד החברה הפלסטינית בישראל (ובשטחים הכבושים), אלא גם יוצר ריבוד של זכאות לפריבילגיות בתוך החברה היהודית, כאשר מבחן הנאמנות והשירות העליון הוא התרומה "למערכת הביטחון" ומקום חשוב ניתן גם לקידום "יהודי" הטריטוריה המדינתית. מכאן גם הנטייה של האוכלוסיות היהודיות המופלות לרעה לנסות ולטפס בסולם הפריבילגיות על ידי הפגנות נאמנות לציונות ושירות של מטרותיה, ומכאן גם הסחף ימינה הגובר בכל תולדות הציונות.

אכן, העלייה ברמת הבוטות והישירות של תביעת הנאמנות מובילה ל"מפגני נאמנות" מטורפים כגון עצומות של "אינטלקטואלים" מפוחדים הנשבעים אמונים למדינה ולשלטונותיה. מיותר

לומר שהשלטון מקדם את האווירה הזאת על ידי מעשים המפגינים בצורה בוטה שנאמנות לו היא הקריטריון היחיד לחלוקת "פריבילגיות" ובמצבים מסוימים אפילו ל"פריבילגיה" להיחשב בן אנוש ולא "למצוא את מותו" (כמו במשט לעזה).

המסקנה שלי מכל האמור לעיל היא שאין זה נכון (וודאי אין זה מספיק) למחות על גילויים כאלה ואחרים של אפליה גזענית, דיכוי, ופשעים אחרים. צריך לחשוף ולערער על כל השיח של נאמנות-נתינות-פריבילגיות ולקדם את השיח של אזרחות וזכויות יסוד אשר אינן תלויות בדבר. לדעתי אין סיכוי לכוחות המתקדמים בחברה להשפיע על רוב הציבור אלא על ידי שכנועו ששיח הנאמנות הוא מקסם שווא ואילו שיח האזרחות וזכויות היסוד הבלתי מותנות הוא היסוד לפתרון מצוקותיו.

עודד גולדרייך, תל-אביב
יוני 2010